

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

อินทร์ สิทธิวงษ์¹

ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน²

รังสรรค์ โฉมยา³

บทคัดย่อ

การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่มีความพึงพอใจในการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ ทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ทั้งด้านเก่ง ดีและมีความสุขอย่างสมดุล โดยมีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความพึงพอใจในการเรียนรู้ การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 1 เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 1 จำนวน 900 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้ 1 ฉบับ จำนวน 7 ตอน ได้แก่ ความพึงพอใจในการเรียนรู้ สัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสนใจเรียน บรรยากาศการเรียนรู้ ความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ .291 ถึง .693, .286 ถึง .718, .361 ถึง .767, .301 ถึง .763, .329 ถึง .659, .200 ถึง .502 และ .308 ถึง .610 ตามลำดับ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .933, .826, .874, .924, .840, .764 และ .783 ตามลำดับ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เส้นทาง Path Analysis

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ตัวแปรแฝงที่มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุโดยตรงต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต1 ได้แก่ความสนใจเรียน(LAT) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์(MOT) และความภาคภูมิใจในตนเอง (SES) ตัวแปรแฝงที่มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุโดยตรงและทางอ้อมต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ได้แก่ คุณภาพการสอน (QUAL) สัมพันธภาพในครอบครัว (FAM) บรรยากาศการเรียนรู้ (CRC)
2. โมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต1 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 24.619 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 26 ค่าความน่าจะเป็น(p) เท่ากับ 0.541 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.998 และดัชนีวัดระดับ

¹ มหบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.975 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ 0.010 ดัชนีเปรียบเทียบโมเดล (CFI) เท่ากับ 1.000 (NFI) เท่ากับ 0.958 (RFI) เท่ากับ 1.000 ดัชนีแสดงความประหยัด (PGFI) เท่ากับ 0.094

3. โมเดลที่พัฒนาขึ้นสามารถอธิบายความแปรปรวนของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ร้อยละ 70 ($R^2 = .70$)

โดยสรุป จากปัจจัยหลายประการเช่น สัมพันธภาพในครอบครัว แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสนใจเรียน บรรยากาศการเรียนรู้ ความภาคภูมิใจในตนเอง ล้วนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ทั้งสิ้น ซึ่งในแต่ละปัจจัยนั้นมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด ได้แก่ คุณภาพการสอน ดังนั้นผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และตัวนักเรียนเอง ควรส่งเสริมสนับสนุนและนำปัจจัยดังกล่าวไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาต่อไป

คำสำคัญ : ความพึงพอใจในการเรียนรู้

The Factors Influencing Satisfaction in Learning of Mathayomsueksa 3 Students under the Office of Sri Sa Ket Educational Service Area Zone 1

In Sehawong,¹
Songsak Phusee-orn,²
Rungson Chomeya³

Abstract

Encourage the students to learn with satisfaction in learning is important. Making learning more effective to develop students to excel both well balanced and happy. There are several factors that result in learning satisfaction in learning. This study investigated factors influencing satisfaction in learning and developed a model of some factors influencing satisfaction in learning of Mathayomsueksa 3 students under the Office of Sri Sa Ket Educational Service Area Zone 1. The sample consisted of 900 Mathayomsueksa 3 students studying in 2nd semester of academic year 2009 under the Office of Sri Sa Ket Educational Service Area Zone 1 selected by the multi-stage random sampling technique. The instruments is measuring consisted of seven parts were satisfaction in learning, family relationship, teaching quality, achievement motivation, learning attention, classroom climate, and self-esteem. These instruments had discrimination powers ranging from .291 - .693, .286 - .718, .361 - .767, .301 - .763, .329 - .659, .200 - .502 and .308 - .610 respectively. The total reliabilities were .933, .826, .874, .924, .840, .764 and .783, respectively. Data were analyzed by Path Analysis.

The results of the study were as follows :

1. The latent variables influencing satisfaction in learning of Mathayomsueksa 3 Students under the Office of Sri Sa Ket Educational Service Area Zone 1. Direct factors were learning attention (LAT), achievement motivation (MOT) and self-esteem (SES). Direct and indirect factors were teaching quality (QUAL), family relationship (FAM), and classroom climate (CRC)
2. Factor models affecting satisfaction in learning of Mathayomsueksa 3 Students under the Office of Sri Sa Ket Educational Service Area Zone 1 that the fit model showed the

---

¹ M.Ed. Candidate in Educational Measurement, Faculty of Education, Maharakham University

² Lecturer, Faculty of Education, Maharakham University

³ Lecturer, Faculty of Education, Maharakham University

empirical data : $\chi^2 = 24.619$, $df = 26$, $p = 0.541$; Goodness of Fit Index (GFI) was 0.998 ; Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) was 0.975 ; Root Mean Square Residual (RMR) was 0.019 ; Comparative Fit Index (CFI) was 1.000 ; Normed Fit Index (NFI) was 0.958 ; Relative Fit Index (RFI) was 1.000 ; and Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) was 0.094.

3. The developed model can explain the variance in satisfaction in learning at 70 % ($R^2 = .70$).

In conclusion, several factors namely family relationship, achievement motivation, learning attention, classroom climate, self-esteem had affect to satisfaction in learning which associate to one another and a factor with highest influencing was teaching quality. Therefore teachers, parents and students should give importance to these factors for students had satisfaction in learning to achieve the purposes of the curriculum in the future.

Keyword (s) : satisfaction in learning

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร ทำให้ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ผู้เรียนต้องเรียนรู้เนื้อหาวิชาเพิ่มมากขึ้น การเรียนการสอนในปัจจุบันไม่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทางการคิด การสังเคราะห์ การแสดงความคิดเห็นและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นการเรียนส่วนใหญ่จึงออกมาในรูปการท่องจำ สิ่งก็ตามมาทำให้ผู้เรียนต้องเรียนอย่างเคร่งเครียดและเหน็ดเหนื่อย หากความสนใจของผู้เรียนไม่ตรงกับสิ่งที่เรียนก็จะยิ่งเกิดการเบื่อหน่ายในการเรียน ทำให้เด็กไม่มีความสุขและความพึงพอใจในการเรียน (สุมน อมรวิวัฒน์. 2540 : 3) การที่นักเรียนจะเรียนรู้อย่างมีความสุขและพึงพอใจนั้นประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการดังนึ่งองค์ประกอบแรก คือ การที่นักเรียนจะเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขพึงพอใจในการเรียนรู้นั้นเกิดจากแรงจูงใจภายในของนักเรียนเอง กล่าวคือนักเรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่รู้ จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ องค์ประกอบต่อมาบทเรียน ต้องเป็นเรื่องใกล้ตัวสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ควรมีความหลากหลายและเหมาะสมกับวัยของนักเรียน สื่อการสอนควรมีความสอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้และกระตุ้นความสนใจของนักเรียนอีกทั้งมีการประเมินผลที่หลากหลายและมุ่งเน้นใน การพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเป็นรายบุคคล องค์ประกอบต่อมาบรรยากาศในชั้นเรียนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนต้องแสดงออกถึงความ เป็นมิตร มีความอบอุ่น เข้าใจ และยอมรับซึ่งกันและกัน ให้กำลังใจ และเกื้อกูลกัน และองค์ประกอบอื่นๆ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งจัดการศึกษาพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข พึงพอใจในการเรียนรู้และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพโดยมีมาตรฐาน เป็นตัวกำกับ ในการพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย และความสุข พึงพอใจในการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในฐานะที่เป็นพื้นฐานของชีวิต ชีวิตที่มีความสุข ถือว่าเป็นชีวิตที่สมหวังนอกจากนี้ความสุขยังเป็นฐานของความเก่ง และความดี ถ้าทำอะไรแล้วมีความสุขทุกคนจะทำสิ่งนั้นได้ดีขึ้นและมีความสุขกับการศึกษาที่ถูกต้องเป็นเรื่องที่ไม่สามารถ แยกกันได้ ถ้าไม่สามารถทำให้นักเรียนมีความสุข พึงพอใจในการเรียนรู้ การศึกษาก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึง เห็นว่าคุณลักษณะด้านความสุข พึงพอใจของผู้เรียนเป็นเรื่องที่สำคัญที่ควรต้องศึกษา รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้าน เก่ง และดีของผู้เรียนนั้นได้มีผู้วิจัยได้ศึกษามากมายหลากหลายเรื่อง ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะด้าน ความสุข พึงพอใจของผู้เรียนนั้น มีผู้วิจัยจำนวนน้อยที่สนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจวิจัยที่มีอิทธิพลต่อ ความพึงพอใจในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต1 จากที่กล่าวมา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้มีหลายประการดังนั้นผู้วิจัยจึงมี ความสนใจที่จะศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสนใจเรียน บรรยากาศการเรียนรู้ ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นต้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดล ปัจจัยหรือตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

วิธีการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 5,993 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 900 คน ซึ่งได้มาโดย การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ 15% ของประชากรทั้งหมด

ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่
  - 1.1 สัมพันธภาพในครอบครัว
  - 1.2 คุณภาพการสอน
  - 1.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
  - 1.4 ความสนใจเรียน
  - 1.5 บรรยากาศการเรียนรู้
  - 1.6 ความภาคภูมิใจในตนเอง
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความพึงพอใจในการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 135 ข้อ แบ่งออกเป็น 7 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .291 ถึง .693 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ เท่ากับ .933

ตอนที่ 2 แบบวัดสัมพันธภาพในครอบครัว ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .286 ถึง .718 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .826

ตอนที่ 3 แบบวัดคุณภาพการสอน ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .361 ถึง .767 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .874

ตอนที่ 4 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .301 ถึง .763 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .924

ตอนที่ 5 แบบวัดความสนใจเรียน ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .329 ถึง .659 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .840

ตอนที่ 6 แบบวัดบรรยากาศการเรียนรู้ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .200 ถึง .502 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .764

ตอนที่ 7 แบบวัดความภาคภูมิใจในตนเองค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .308 ถึง .610 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .783

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อขอรับหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 900 คน จาก 18 โรงเรียน
2. จัดเตรียมเครื่องมือให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยชี้แจงให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการตอบแบบวัดและขอความร่วมมือในการตอบแบบวัดเพื่อให้ได้ผลตามความเป็นจริง
4. นำผลการตอบแบบวัดมาตรวจวิเคราะห์ทางสถิติและทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

- ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้
1. เก็บรวบรวมคะแนนของนักเรียนแต่ละคนจากแบบสอบถาม
  2. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐานที่จำเป็น ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ โดยวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
  3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทางด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อคำนวณหาค่าสถิติ ดังนี้
    - 3.1 ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์
    - 3.2 ค่าสถิติวัดระดับความสอดคล้องหรือความตรงของรูปแบบ ได้แก่
      - 3.2.1 ค่าสถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi - Square Statistics: χ^2)
      - 3.2.2 ค่าสถิติวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index : GFI)
      - 3.2.3 ค่าสถิติวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI)

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มี 6 ตัวแปร ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว บรรยากาศการเรียนรู้อ ความสนใจเรียน คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความภาคภูมิใจในตนเอง
2. โมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

ตัวแปรแฝงที่มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุโดยตรงต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ได้แก่ ความสนใจในการเรียน (LAT) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (MOT) และความภาคภูมิใจในตนเอง (SES)

ตัวแปรแฝงที่มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุโดยตรงและทางอ้อมต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ได้แก่ คุณภาพการสอน (QUAL)

ตัวแปรแฝงที่ไม่มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุโดยตรงต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ได้แก่ บรรยากาศการเรียนรู้ (CRC)

ตัวแปรแฝงที่ไม่มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุโดยตรงต่อความภาคภูมิใจในตนเอง (SES) ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว (FAM)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มี 6 ตัวแปร ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว บรรยากาศการเรียนรู้ เจตคติต่อการเรียน คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความภาคภูมิใจในตนเอง

2. โมเดลที่พัฒนาขึ้นสามารถอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ได้ร้อยละ 70 ที่เหลืออีกร้อยละ 30 เป็นอิทธิพลของปัจจัยหรือตัวแปรอื่นที่ไม่ได้ถูกเลือกเข้ามาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ถ้าสามารถนำปัจจัยหรือตัวแปรที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เข้ามาวิเคราะห์ร่วมด้วยอาจทำให้โมเดลสามารถอธิบายความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนได้เพิ่มขึ้น โมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

2.1 สัมพันธภาพในครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและอ้อม ความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยส่งผลทางบวก สัมพันธภาพในครอบครัวที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข โดยสมาชิกในครอบครัวหรือการแสดงออกด้านพฤติกรรมที่สมาชิกในครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์กัน ในด้านการทำกิจกรรมร่วมกัน มีการพักผ่อนหย่อนใจร่วมกันในครอบครัว มีความรักใคร่ห่วงใยซึ่งกันและกัน การไว้วางใจซึ่งกันและกัน การสามัคคีกัน ความผูกพันและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับ (สุภาพรณ โคตรจรัส. 2527; อ้างอิงจาก Precott. 1961) ได้สรุปว่าองค์ประกอบที่มีผลต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขคือ องค์ประกอบทางด้านร่างกาย องค์ประกอบทางด้านความรักได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดามารดา ความสัมพันธ์ของบิดามารดากับลูก ความสัมพันธ์ระหว่างลูกกับลูกด้วยกัน และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว องค์ประกอบทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณีความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมทางบ้าน และฐานะทางบ้าน องค์ประกอบทางด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกัน ได้แก่ ความสัมพันธ์ของผู้เรียนกับเพื่อนวัยเดียวกัน ทั้งที่บ้านและสถานศึกษา องค์ประกอบทางการพัฒนาแห่งตน ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ เจตคติและแรงจูงใจ องค์ประกอบทางการปรับตัว ได้แก่ ปัญหาการปรับตัวและการแสดงอารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของนฤมล อึ้งเจริญ (2552 : 69) กล่าวว่า เรื่อง

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มกรุงธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 364 คน พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข มีค่าเท่ากับ 0.751 ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 คุณภาพการสอน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยส่งผลทางบวกต่อการเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพได้นั้นย่อมเกิดจากคุณภาพการสอนของครู ซึ่งคุณภาพการสอนขึ้นอยู่กับ การสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ โดยส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แพรวพรรณ พิเศษ (2549 : บทคัดย่อ) เรื่องโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี และระยอง จำนวน 840 คน พบว่า ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรการเรียนรู้อย่างมีความสุขได้ร้อยละ 87 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงกับการเรียนรู้อย่างมีความสุข ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน ลักษณะครู ลักษณะนักเรียน ลักษณะเพื่อนในกลุ่ม และลักษณะพ่อแม่ผู้ปกครองตามลำดับ

2.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นปัจจัย เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยส่งผลทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขจะเกิดขึ้นได้ผู้เรียนจะต้องมีความเพียรพยายาม มีความอดทนและทะเยอทะยานปรารถนาที่จะทำกิจกรรมนั้นให้สำเร็จ อดทนเต็มที่ลำบากแม้ยากเพียงใด สอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล อึ้งเจริญ (2552 :69) กล่าวว่า เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มกรุงธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 364 คน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข มีค่าเท่ากับ 0.751 ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 ความสนใจเรียน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยส่งผลในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจเรียน พอใจ มุ่งมั่นในการเรียน โดยโรงเรียนจัดหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการ ย่อมทำให้ผู้เรียนมีความสุขและความพึงพอใจในการเรียนรู้เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน และสอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 39) ที่กล่าวว่า ความรู้สึกชอบพอ มีความสนใจต่อสิ่งใดก็ย่อมมีจิตจดจ่อมีสมาธิในสิ่งนั้นและใช้เวลากับสิ่งนั้นมากขึ้น จึงมีส่วนที่จะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในด้านนั้นมากยิ่งขึ้น

2.5 บรรยากาศการเรียนรู้ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยส่งผลในทางบวกแสดงให้เห็นว่าบรรยากาศการเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ ศักดิ์สิทธิ์ สีหลวงเพชร (2546:129-136) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้มีความสุขกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 , 2 และ 3 จำนวน 250 คน พบว่า องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด

2.6 ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงต่อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05โดยส่งผลทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมารุต พัฒนาผล (2546 : 90-91) เนื่องมาจากความภาคภูมิใจในตนเองเป็นความรู้สึกที่พอใจและมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่ามีความสำคัญและความสามารถ อันเนื่องมาจากการได้รับความนิยมนยกย่องหรือการยอมรับจากบุคคลอื่นในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของราตรี แสนเย็น (2540 : 69-70) ว่าบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีคุณลักษณะร่วมกันคือมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีลักษณะเป็นผู้นำซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ดีส่งผลให้บุคคลประสบความสำเร็จในการกระทำสิ่งต่าง ๆ และมีความพึงพอใจในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างในระดับอื่นโดยเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาศึกษาตอนปลาย เนื่องจากปัจจุบันนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะไม่อยากเรียนหนังสือและมักมีพฤติกรรมหนีเรียน เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาต่อไป
2. เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้ตัวแปรปัจจัยสามารถอธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้เพียงร้อยละ 70 ควรมีการศึกษาตัวแปรปัจจัยด้านอื่นๆ
3. ในการวิจัยควรตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารอ้างอิง

- นฤมล อึ้งเจริญ. การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552.
- บุญชม ศรีสะอาด. รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2524.
- แพรวพรรณ พิเศษ. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (วิจัยและวัดผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549.
- มารุต พัฒนาผล. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2546.
- ราตรี แสนเย็น. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคุณลักษณะทางจิตสังคมบางประการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์, 2540. กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2540.
- สุนน อมรวิวัฒน์. ทำไมต้องปฏิรูปการเรียนรู้. วารสารครุศาสตร์, 26(1),1-6,2540.
- สุภาพรรณ โคตรจรัส. สุขภาพจิต จิตวิทยาในการดำรงชีวิต . กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ศักดิ์สิทธิ์ สีหลวงเพชร. ผลการประยุกต์ใช้รูปแบบการสอนการเรียนรู้อย่างมีความสุขในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น,มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2546.